

VEREENIGDE VERGADERING DER BEIDE KAMERS

op Dinsdag den 16den September 1890,

TOT OPENING VAN DE TEGENWOORDIGE ZITTING DER STATEN-GENERAAL.

De heer mr. **A. Van Naamen van Eemnes**, die den voorzittersstoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide Kamers zich in de vergaderzaal der Tweede Kamer vereenigd hebben, tegen half één uur de vergadering, en laat twee Koninklijke besluiten, het eene van 8 September 1890 n°. 26, houdende zijne benoeming tot Voorzitter der Eerste Kamer gedurende de aanstaande zitting, het andere van den 9den September 1890 (*Staatsblad* n°. 153), betreffende de opening der gewone zitting van de Staten-Generaal, door den griffier van de Eerste Kamer voorlezen.

De **Voorzitter**, wien derhalve, overeenkomstig het voorschrift van art. 108 der Grondwet, de leiding der vergadering is opgedragen, benoemt de heeren Van der Breggen, Prins, Borret, Guyot, Bultman, Van Welderen Rengers, Van Kempen en Van de Velde tot leden der Commissie, om de Commissie door **Zijne Majesté den Koning** benoemd tot opening der zitting, bij hare aankomst in het gebouw der Tweede Kamer te ontvangen en in- en uitgeleide te doen.

De heeren Ministers, hoofden van Ministerieele Departementen, die de Commissie tot opening uitmaken, en zich op statelijke wijze naar het gebouw van de Tweede Kamer hebben begeven, worden, na een kort tijdsverloop daar aangekomen, in de vergaderzaal binnengeleid en nemen plaats vóór den Troon.

De heer **Mackay**, *Minister van Koloniën*, houdt de volgende rede:

MIJNE HEEREN!

De Koning, Wiens dierbaar leven dit jaar, Gode zij dank, gespaard bleef, heeft ons opgedragen, deze zitting der Staten-Generaal te openen.

's Konings betrekkingen met de buitenlandsche Mogendheden zijn steeds van vriendschappelijken aard.

Met ingenomenheid is gevolg gegeven aan de uitnoodiging om deel te nemen aan de anti-slavernijconferentie te Brussel; getrouw aan de beginselen door Nederland als koloniale Mogendheid voortdurend gehuldigd en in toepassing gebracht, hebben 's Konings gevolmachtigden ernstig

medegewerkt tot het beramen van maatregelen, die kunnen strekken tot bestrijding van den slavenhandel. De Regeering betreurt ten zeerste dat tot dusverre die conferentie niet heeft geleid tot het beoogde menschlievende doel.

De min gunstige weersgesteldheid heeft de goede verwachtingen omtrent den oogst eenigermate teleurgesteld; de veestapel verkeert in uitstekenden toestand. De ten einde gebrachte enquête betreffende den landbouw heeft menige bijzonderheid aan het licht gebracht, waarvan met vrucht gebruik kan gemaakt worden bij het overwegen van maatregelen ter bevordering van de belangen van dien voornamen tak van volkswelvaart.

Eenige verbetering is merkbaar in den toestand van handel en nijverheid, terwijl de scheepvaart, vooral die ter zee, zich aanmerkelijk heeft uitgebreid. Uwe goedkeuring zal gevraagd worden voor de met eenige stoombootmaatschappijen gesloten overeenkomsten, ten einde een versnelden maildienst met Nederlandsch-Indië te bevorderen.

Ook dit jaar hebben in verschillende deelen des lands werkstakingen plaats gehad; van Regeeringswege is door afdoende maatregelen gewaakt tegen verstoring der openbare orde. Aan de Staatscommissie, ingesteld bij de wet van 19 Januari 1890 (*Staatsblad* n°. 1) is, behalve voortzetting van den arbeid der parlementaire Enquête-Commissie, opgedragen bij haar onderzoek na te gaan in hoeverre in de onderscheiden takken van nijverheid behoefte bestaat aan officieele organen tot vertegenwoordiging van de belangen der arbeiders en tot oplossing van tusschen hen en de werkgevers gerezen geschillen. De in den zomer van dit jaar te Amsterdam gehouden tentoonstelling tot bevordering van veiligheid en gezondheid in fabrieken en werkplaatsen en het daaraan verbonden congres door particulier initiatief tot stand gekomen, geven der Regeering eenen zeer gewaardeerden steun in hare pogingen om verbetering in den toestand te brengen.

Bij de reeds aanhangige wetsontwerpen, welker behandeling een groot deel van Uwen beschikbaren tijd zal vorderen, zullen nog enkele andere gevoegd worden, waarvan de indiening, reeds vroeger toegezegd, tot nog toe vertraging heeft ondervonden.

Voorts zullen weldra aan Uwe goedkeuring worden onderworpen eenige financieele maatregelen in verband staande met verschillende in het afgeleopen zittingjaar tot

stand gekomen wetten. De toestand van 's Rijks geldmiddelen laat toe de gemeenten te hulp te komen zonder de Rijksinkomsten te versterken. Nevens de reeds aanhangige ontwerpen, het belastingwezen betreffende, zullen wetsvoorstellen tot herziening van de personeele belasting en van den zoutaccijns Uwe aandacht vorderen.

Op spoedige behandeling van het in de vorige zitting ingediende ontwerp tot regeling van den krijgslust wordt prijs gesteld. Weldra zal U een wetsontwerp, de ter uitvoering dier regeling noodige invoerings- en overgangsbepalingen bevattende, worden aangeboden.

Bovendien zullen U wetsontwerpen bereiken op de vereningen en tot regeling der bevoegdheid om als officier of als machinist dienst te doen aan boord van koopvaardij-schepen.

De verrichtingen van de zee- en landmacht in Nederlandsch-Indië kunnen weder niet anders dan met grooten lof vermeld worden. Beider roem werd verhoogd door de jongste wapenfeiten in Edi. Van de zeemacht wordt op nieuw veel inspanning gevorderd voor de afsluiting van een groot deel der kust van Atjeh, die wegens de bestendiging van het verzet tegen het Nederlandsch gezag noodig is geoordeeld.

Mag de economische toestand in onze Indische bezittingen

over het algemeen niet onbevredigend genoemd worden, teleurstellend voor het Bestuur en de inlandsche bevolking zoowel als voor particuliere ondernemers is de — door ongunstige weersgesteldheid veroorzaakte — buitengewoon geringe koffieproductie op Java in dit jaar. Een zeer voorzichtig financieel beleid is meer dan ooit geboden. Niettemin zal met kracht de hand kunnen gelegd worden aan de uitvoering van irrigatiewerken, terwijl Uwe beslissing zal worden ingeroepen om den verleren aanleg van spoorwegen op Java te bevorderen door het verleen van rentegarantie aan concessionnarissen. De beschikbare overschotten van vroegere dienstjaren maken het mogelijk het geraamd tekort op de in te dienen begrooting te dekken, zonder tot eene geldleening ten behoeve van Nederlandsch-Indië over te gaan.

Gods onmisbare zegen ruste op Uwen arbeid tot bevordering van 's lands belangen.

In naam des Konings verklaren wij de zitting der Staten-Generaal geopend.

De heeren Ministers worden door de Commissie uitgeleid en nadat deze in de zaal is teruggekeerd, sluit de Voorzitter de vereenigde vergadering.